

Menjar-se o no menjar-se una poma

GETTY

BERNAT CORMAND

Els infants solen tenir una imaginació desbordant, els flueix de manera natural, i també un gran sentit de la curiositat, fins al punt que un objecte quotidià i simple els pot portar a fer-se mil preguntes i viatjar lluny, més enllà del sentit primigeni del que estan observant. Això és el que plantegen les pàgines de *Sero o no ser... una poma*, l'àlbum infantil de Shinsuke Yoshitake (Kanagawa, Japó, 1973) que acaba de publicar Libros del Zorro Rojo.

El nen d'aquesta història veu una poma damunt la taula i, a partir d'aquí, es comença a preguntar si el que té al davant és realment una poma o bé una altra cosa: potser és una cirera enorme, un peix vermell enrotllat com una pilota, un ou estrany o, fins i tot, un meteorit que s'ha estavellat a la Terra. Així mateix, podria tenir sentiments i es posaria vermella

de vergonya, es bloquejaria davant dels problemes o riuria si li féssim pessigolles. Però, d'on ha sortit, aquesta poma? ¿L'ha comprada la mare al supermercat? ¿És un regal del pare per al dia dels enamorats? A mesura que anem avançant en la lectura, comprovem que hi ha una infinitat de possibilitats diferents, algunes més desassenyades que d'altres, la qual cosa ens permet assistir a una reflexió filosòfica sobre la naturalesa de les coses i la visió que en tenim. A *Sero o no ser... una poma* s'hi reconeix el segell (marcat) de Shinsuke Yoshitake, que també trobem en altres obres seves: només cal llegir *Atascado* (Barbara Fiore Editora), en què el petit protagonista decideix treure's la roba sol, al bany, però el cap li queda atrapat a la samarreta. En un moment de terror, pensa en les traves que haurà de superar en aquesta situació nova. O mireu-vos *Me aburro* (Pastel de Luna), un veritable tractat sobre l'avorriment. L'autor, doncs, fa que una escena quo-

tidiana viscuda per un infant desencadeni en un seguit de circumstàncies divertides en què no falta l'humor i la imaginació.

De la mateixa manera, la proposta gràfica de l'artista japonès resulta fàcilment reconeixible: la simplicitat en la línia i la paleta cromàtica senzilla –no més de quatre colors– creen unes composicions dinàmiques que combinen imatges a pàgina sencera, vinyetes, elements seriatos, escenes sobreposades i un munt de detalls, aspectes que recorden l'estructura que s'utilitza per a alguns llibres il·lustrats informatius. A més, aquí lletra i dibuix comparteixen espai en un mateix nivell, formant un conjunt indivisible. No hi ha dubte que, en aquest àlbum, tot encaixa a la perfecció perquè, d'una banda, els petits lectors puguin gaudir sense més ni més –fins i tot esclafir en una riallada– i, de l'altra, introduir-se en qüestions que conviden a la reflexió.

Sovint, quan ens fem grans, perdem la capacitat imaginativa, que, en canvi, està molt desenvolupada en els infants; ens tornem pràctics i racionals. Quan Antoine de Saint-Exupéry, amb sis anys, ensenyava el seu dibuix d'una boa que s'havia empassat un elefant, els adults tan sols hi veien un barret i, seguidament, li aconsellaven que no perdés el temps i que es dedicés a coses més serioses, com la història, el càlcul o la gramàtica. Després, ja gran, coneix el Petit Príncep i li fa el mateix dibuix: ell sí que hi identifica la boa amb la panxa plena. Com tota norma, però, hi ha algunes excepcions, i Yoshitake n'és una, indiscutiblement; se serveix d'una creativitat sense límits per reencarnar-se en aquest nen que, en veure una poma, connecta amb un altre món (el de la imaginació) on la fruita es transforma en les coses més impensables.

Al final, el protagonista torna a la realitat: "Mare, me la puc menjar?", pregunta. Al capdavall, una poma és una poma, o sigui que també estar bé deixar-se endur per l'instint (o voler saciar la gana) i, senzillament, clavar-hi una mossegada. ➡

SERO O NO SER...
UNA POMA
SHINSUKE
YOSHITAKE
LIBROS DEL ZORRO
ROJO. TRAD. NÚRIA
PUYUELO
32 PÀG. / 13,90 €

L'ESCUMA DE LES LLETRES

LLUÍS A. BAULENAS

Chiaromonte i Erpenbeck

L'editorial Acanalado va publicar l'any passat la reedició de *Laparadaja de la historia. Cinco lecturas sobre el progreso: de Stendhal a Pasternak* (traducció d'Eduardo Gil Vera), de Nicola Chiaromonte (1905-1972), filòsof i crític literari. És un text interessantíssim que recordem per lligar-lo amb el Premi Llibreter d'enguany. La 20a edició, en la categoria d'altres literatures, ha premiat *Les formes del verb anar*, de Jenny Erpenbeck, alemanya (Angle Editorial, 2019; traducció de Marta Pera Cucurell). El llibre de Chiaromonte és un clar defensor del paper de la ficció a l'hora de tractar la més estricta contemporaneïtat. Ve a dir que només gràcies a la imaginació "podem aprendre alguna cosa real sobre l'experiència individual". Vet aquí un clàssic dilema: com ens acostem, per exemple, a la Guerra Civil Espanyola? ¿Només a través d'historiadors i analistes? Chiaromonte té clar que no. I a més critica la importància, segons ell excessiva, donada a l'anàlisi estrictament racional. El llibre de Chiaromonte ens explica que alguns dels conflictes principals del segle passat poden entendre's a través de la ficció (per exemple, llegint *Guerra i pau*). Tornem a la nostra flamant guanyadora del Premi Llibreter en altres literatures.

El mateix jurat va destacar que, a priori, podria pensar-se que es tracta d'un relat més sobre la migració, "però, com passa en els bons llibres, atrapa el lector a mesura que se'n desenvolupa l'acció". Més clar, l'aigua: bona ficció, a partir del compromís social, personal i polític de l'autor, per tal d'explicar el món, per tal de demostrar que qualsevol home o dona pot viure la Història en la seva mateixa persona. *Les formes del verb anar* ens presenta un professor jubilat berlinès amb una vida rutinària que, arran de la visió d'uns refugiats en vaga de fam, recorda la seva pròpia fugida de Polònia durant la Segona Guerra Mundial. Decideix implicar-se en el destí d'aquests refugiats. Això el porta al desencany sobre el concepte mateix d'Europa. Aquesta novel·la és ficció contemporània i la lligàvem amb l'assaig de Chiaromonte perquè intuïm que és imprescindible per explicar-nos –en una època en què el bombardeig massiu d'informació i opinió és ja insuportablement banal– què passa amb nosaltres mateixos. ➡

L'APARADOR

ARA

INFANTIL

Un secret
ALEJANDRO PALOMAS
Fanbooks

Després del premiat *Un fill*, Alejandro Palomas continua augmentant el que serà una trilogia amb una novel·la plena d'intriga. La protagonitza la Nàzia, una nena pakistanesa que té un secret molt ben guardat, perquè la seva mare li ha fet prometre que no l'expliqui.

INFANTIL

Una cançó de molt...
A.F. HARROLD
Blackie Books

A.F. Harrold torna a sorprendre amb una novel·la que no deixa indiferent. De vegades sorgeixen amistats i secrets inesperats, i això li passa a la Franck, que es fa amiga del Nick, un noi molt solitari. Ella descobreix que al soterrani del seu amic nou se sent una música estranya.

INFANTIL

El gato que vivió...
YOKO SANO
Niño Editor

Niño Editor ha recuperat aquest àlbum infantil del 1977, obra de Yoko Sano, una autora japonesa de gran renom. El protagonista és un gat que té un milió de vides i cada vegada que mori és enterrat torna a néixer; però no n'hi ha cap que l'acabi de satisfer. El que necessita és conèixer l'amor.